

Vzdělávání úředníků územních samosprávných celků od 1. 1. 2025

Na základě [zákona č. 196/2024 Sb.](#) - Zákon, kterým se mění zákon č. 312/2002 Sb., o úřednících územních samosprávných celků a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů, a další související zákony

Dle bodu e) § 16 zákona č. 312/2002 má úředník povinnost prohlubovat si kvalifikaci v rozsahu stanoveném tímto zákonem.

Vzdělávání úředníků probíhá systémem prohlubování nebo zvyšování kvalifikace

- Prohlubování kvalifikace dle [zákona č. 312/2002 Sb.](#), o úřednících územních samosprávných celků
- Prohlubování kvalifikace dle [zákona č. 262/2006 Sb.](#), zákoník práce
- Zvyšování kvalifikace

A) Prohlubování kvalifikace dle zákona č. 312/2002 Sb.

- Prohlubování kvalifikace podle tohoto zákona může poskytovat jen:
 - a) právnická nebo fyzická osoba oprávněná ke vzdělávací činnosti podle zvláštního předpisu, jíž byla udělena akreditace podle § 30,
 - b) příspěvková organizace zřízená Ministerstvem vnitra (dále jen "ministerstvo"),
 - c) ústřední správní úřad,
 - d) Kancelář Veřejného ochránce práv,
 - e) Kraj a hlavní město Praha, nebo
 - f) Obec, jíž byla udělena akreditace dle § 30, (dále jen „vzdělávací instituce“)
- Vzdělávací instituce poskytuje vzdělávání v souladu s obsahem příslušného druhu prohlubování kvalifikace (§ 18 odst. 1 a 2).
- Územní samosprávný celek zajišťuje prohlubování kvalifikace úředníka prostřednictvím vzdělávacích institucí.
- Územní samosprávný celek je povinen úředníkovi zajistit prohlubování kvalifikace podle tohoto zákona; postupuje při tom podle plánu vzdělávání podle odstavce 5.
- **Plán vzdělávání** obsahuje časový rozvrh prohlubování kvalifikace úředníka v rozsahu **nejméně 9 pracovních dnů po dobu následujících 3 let**. Územní samosprávný celek je povinen **vypracovat plán vzdělávání do 1 roku** od vzniku pracovního poměru úředníka, **nejméně jedenkrát za 3 roky** plnění tohoto plánu hodnotit a podle výsledků hodnocení provést jeho aktualizaci.
- **Úředník je povinen prohlubovat si kvalifikaci účastí na**
 - a) vstupním vzdělávání
 - b) průběžném vzdělávání,
 - c) přípravě k ověření zvláštní odborné způsobilosti

- d) zkoušce vstupního vzdělávání a
 - e) zkoušce zvláštní odborné způsobilosti
- Vedoucí úředník a vedoucí úřadu jsou povinni prohlubovat si kvalifikaci též účastí na vzdělávání vedoucích úředníků (§ 27), nestanoví-li tento zákon jinak.

Náklady na prohlubování kvalifikace

- Náklady prohlubování kvalifikace podle tohoto zákona nese územní samosprávný celek.
- Náklady spojené s opakováním zkoušky zvláštní odborné způsobilosti nese úředník, s výjimkou jejího opakování podle § 26 odst. 1.

Vstupní vzdělávání

- zahrnuje:
 - a) znalosti základů veřejné správy, zvláště obecných zásad organizace a činnosti veřejné správy a územního samosprávného celku, základy veřejného práva, veřejných financí, evropského správního práva, práv a povinností a pravidel etiky úředníka,
 - b) základní dovednosti a návyky potřebné pro výkon správních činností,
 - c) základní znalosti informačních systémů veřejné správy a užívání informačních technologií,
 - d) základní komunikační, organizační a další dovednosti úředníka.
- Úředník je povinen ukončit vstupní vzdělávání nejdéle **do 6 měsíců** ode dne vzniku pracovního poměru.
- Ukončení vstupního vzdělávání se prokazuje osvědčením o vstupním vzdělávání vydaným vzdělávací institucí, která vstupní vzdělávání pořádala.

Zkouška vstupního vzdělávání

- Úředník, který vykonává správní činnosti, pro jejichž výkon je předpokladem prokázání zvláštní odborné způsobilosti, je povinen **do 9 měsíců** od vzniku pracovního poměru k územnímu samosprávnému celku nebo ode dne, kdy začal tyto správní činnosti vykonávat, prokázat znalosti a dovednosti získané vstupním vzděláváním zkouškou vstupního vzdělávání.
- Vedoucí úředník, který řídí úředníky vykonávající správní činnosti, pro jejichž výkon je předpokladem prokázání zvláštní odborné způsobilosti, a vedoucí úřadu je povinen prokázat znalosti a dovednosti získané vstupním vzděláváním zkouškou vstupního vzdělávání **do 9 měsíců** ode dne jmenování do funkce vedoucího úředníka nebo vedoucího úřadu.
- Zkouška vstupního vzdělávání má formu písemného testu konaného způsobem umožňujícím dálkový přístup.
- Úspěšné vykonání zkoušky vstupního vzdělávání se prokazuje osvědčením o zkoušce vstupního vzdělávání.

- Územní samosprávný celek je povinen přihlásit úředníka, který vykonává správní činnosti, pro jejichž výkon je předpokladem prokázání zvláštní odborné způsobilosti, k vykonání zkoušky vstupního vzdělávání **do 4 měsíců** od vzniku pracovního poměru úředníka k územnímu samosprávnému celku nebo ode dne, kdy začal tyto správní činnosti vykonávat.
Vedoucího úředníka, který řídí úředníky vykonávající správní činnosti, pro jejichž výkon je předpokladem prokázání zvláštní odborné způsobilosti, a vedoucího úřadu je územní samosprávný celek povinen přihlásit k vykonání zkoušky vstupního vzdělávání **do 4 měsíců** ode dne jmenování do funkce vedoucího úředníka nebo vedoucího úřadu.
- Provádění zkoušky vstupního vzdělávání a vydávání osvědčení o zkoušce vstupního vzdělávání zabezpečuje ministerstvo. Zabezpečením zkoušky vstupního vzdělávání může ministerstvo pověřit jím zřízenou příspěvkovou organizací.
- Ministerstvo do 15 dnů ode dne doručení přihlášky úředníkovi zpřístupní možnost vykonat zkoušku vstupního vzdělávání a písemně mu sdělí přístupové údaje k vykonání zkoušky, soubor zkušebních otázek a seznam odborné literatury.
- Jestliže úředník při zkoušce vstupního vzdělávání **nevyhověl, může ji dvakrát opakovat.**
- Obsah a rozsah zkoušky vstupního vzdělávání zveřejní ministerstvo způsobem umožňujícím dálkový přístup.

Průběžné vzdělávání

- Průběžné vzdělávání zahrnuje prohlubující, aktualizací a specializační **odborné vzdělávání poskytující znalosti a dovednosti nezbytné pro na výkon správních činností** v územním samosprávném celku, včetně získávání a prohlubování jazykových znalostí.
- **Průběžné vzdělávání vedoucích úředníků a vedoucích úřadů** zahrnuje rovněž prohlubující a specializační vzdělávání zaměřené na znalosti a dovednosti **v oblasti řízení úředníků.**
- Průběžné vzdělávání se uskutečňuje formou kurzů.
- O účasti úředníka na jednotlivých kurzech rozhoduje vedoucí úřadu a, jde-li o vedoucího úřadu, ten, kdo plní úkoly zaměstnavatele vůči vedoucímu úřadu, na základě potřeb územního samosprávného celku a s přihlédnutím k plánu vzdělávání úředníka; **úředník je povinen se kurzu zúčastnit.**
- Účast na kurzu, jež je součástí průběžného vzdělávání, se prokazuje osvědčením vydaným vzdělávací institucí, která kurz pořádala.

Zvláštní odborná způsobilost

- Správní činnosti stanovené prováděcím právním předpisem zajišťuje územní samosprávný celek prostřednictvím úředníků, kteří prokázali zvláštní odbornou způsobilost.

Výjimečně tyto činnosti může vykonávat i úředník, který nemá zvláštní odbornou způsobilost,

a) nejdéle však **po dobu 18 měsíců** od vzniku pracovního poměru úředníka k územnímu samosprávnému celku nebo ode dne, kdy začal vykonávat činnost, pro jejíž výkon je prokázání zvláštní odborné způsobilosti předpokladem, nebo

b) splňuje-li podmínky stanovené v § 33.

- Zvláštní odborná způsobilost se ověřuje zkouškou zvláštní odborné způsobilosti a prokazuje osvědčením o zvláštní odborné způsobilosti.

Úředník je povinen prokázat zvláštní odbornou způsobilost k výkonu správních činností stanovených prováděcím právním předpisem do 18 měsíců od vzniku pracovního poměru k územnímu samosprávnému celku nebo ode dne, kdy začal vykonávat činnost, pro jejíž výkon je prokázání zvláštní odborné způsobilosti předpokladem.

- Zvláštní odborná způsobilost zahrnuje souhrn znalostí a dovedností nezbytných pro výkon činností stanovených prováděcím právním předpisem.
- Jestliže úředník vykonává 2 nebo více správních činností stanovených prováděcím právním předpisem, **je povinen prokázat zvláštní odbornou způsobilost pro každou z těchto správních činností.**
- Jestliže úředník vykonává 2 nebo více správních činností stanovených prováděcím právním předpisem **v obci se základním rozsahem výkonu přenesené působnosti, může** namísto zvláštní odborné způsobilosti pro každou z těchto správních činností **prokázat zvláštní odbornou způsobilost pro úředníky obcí se základním rozsahem výkonu přenesené působnosti.** Zvláštní odborná způsobilost pro úředníky obcí se základním rozsahem výkonu přenesené působnosti zahrnuje souhrn znalostí a dovedností nezbytných pro výkon správních činností stanovených prováděcím právním předpisem vykonávaných úředníky obcí se základním rozsahem výkonu přenesené působnosti.
- **Územní samosprávný celek je povinen** přihlásit úředníka, který vykonává správní činnosti stanovené prováděcím právním předpisem, k vykonání zkoušky zvláštní odborné způsobilosti **do 6 měsíců** od vzniku pracovního poměru úředníka k územnímu samosprávnému celku nebo ode dne, kdy úředník začal vykonávat správní činnost, pro jejíž výkon je prokázání zvláštní odborné způsobilosti předpokladem. **Podmínkou vykonání zkoušky zvláštní odborné způsobilosti je úspěšné vykonání zkoušky vstupního vzdělávání.**
- **Vedoucí úředník**, který řídí úředníky vykonávající správní činnosti stanovené prováděcím právním předpisem, prokazuje zvláštní odbornou způsobilost alespoň pro jednu ze správních činností stanovených prováděcím právním předpisem, vykonávaných jím řízenými úředníky, určenou vedoucím úřadu.
- **Vedoucí úřadu** zvláštní odbornou způsobilost neprokazuje.
- **Zvláštní odborná způsobilost jiné osoby**
Ministerstvo umožní získat zvláštní odbornou způsobilost podle § 21 osobě, která nemá povinnost prokázat zvláštní odbornou způsobilost, pokud dosáhla věku 18 let a je plně svéprávná; náklady na získání zvláštní odborné způsobilosti nese tato osoba. Ustanovení

tohoto zákona vztahující se ke zkoušce zvláštní odborné způsobilosti se použijí obdobně. Podmínkou vykonání zkoušky zvláštní odborné způsobilosti osobou, která nemá povinnost prokázat zvláštní odbornou způsobilost, není úspěšné vykonání zkoušky vstupního vzdělávání.

Zkouška zvláštní odborné způsobilosti

- Provádění zkoušek a vydávání osvědčení o zvláštní odborné způsobilosti zabezpečuje ministerstvo ve spolupráci s příslušnými ministerstvy a ostatními ústředními orgány.
- Ministerstvo do 30 dnů ode dne doručení přihlášky a nejméně 15 dnů přede dnem konání zkoušky úředníkovi písemně sdělí den, místo a čas konání zkoušky zvláštní odborné způsobilosti, soubor zkušebních otázek a seznam odborné literatury.
- Zkouška se člení na 2 samostatně vykonávané a hodnocené části, **písemnou a ústní zkoušku**.
- Úředník koná nejdříve písemnou zkoušku. Úspěšné složení písemné zkoušky je předpokladem pro konání ústní zkoušky.
- Jestliže úředník nevyhověl při písemné nebo ústní zkoušce, **může ji dvakrát opakovat**. Opakovaná zkouška se vykoná nejdříve po 30, nejpozději však do 90 dnů ode dne zkoušky, v níž úředník nevyhověl.
K opakování zkoušky zvláštní odborné způsobilosti poskytne územní samosprávný celek úředníkovi pracovní volno bez náhrady platu. **Náklady spojené s opakování zkoušky nese úředník** s výjimkou jejího opakování podle § 26 odst. 1.

Vzdělávání vedoucích úředníků a vedoucích úřadů

- 1) Řízení úředníků zajišťuje územní samosprávný celek prostřednictvím vedoucích úředníků, kteří ukončili vzdělávání vedoucích úředníků. Výjimečně řízení těchto úředníků může vykonávat i vedoucí úředník, který neukončil vzdělávání vedoucích úředníků, nejdéle však **po dobu 2 let** ode dne, kdy začal vykonávat funkci vedoucího úředníka, nebo nestanoví-li tento zákon jinak (§ 43 odst. 10). Účast na vzdělávání vedoucích úředníků se prokazuje osvědčením vydaným vzdělávací institucí, která kurz pořádala. Vedoucí úředník je povinen **ukončit vzdělávání vedoucích úředníků do 2 let** ode dne, kdy začal vykonávat funkci vedoucího úředníka.
- 2) Vzdělávání vedoucích úředníků zahrnuje **obecnou část a zvláštní část**. Obecná část zahrnuje znalosti a dovednosti v oblasti řízení úředníků. Zvláštní část zahrnuje přehled o činnostech stanovených prováděcím právním předpisem vykonávaných podřízenými úředníky.
- 3) Povinnost účastnit se vzdělávání vedoucích úředníků ze zvláštní části nemá vedoucí úředník v rozsahu přehledu o činnostech stanovených prováděcím právním předpisem vykonávaných podřízenými úředníky, pro které má zvláštní odbornou způsobilost.
- 4) Ustanovení odstavců 1 až 3 se vztahují obdobně na vzdělávání vedoucích úřadů.

Rovnocennost vzdělání

- 1) Povinnost prokázat zvláštní odbornou způsobilost nebo povinnost účastnit se vzdělávání vedoucích úředníků a vedoucích úřadů nemá úředník, který získal vzdělání v bakalářských nebo magisterských studijních programech anebo ve vzdělávacích programech pro vyšší odborné vzdělávání stanovených prováděcím právním předpisem.
- 2) Za rovnocennou zkoušku vstupního vzdělávání se považuje obecná část úřednické zkoušky podle zákona o státní službě. Prováděcí právní předpis může stanovit, že zvláštní část úřednické zkoušky pro příslušný obor státní služby podle zákona o státní službě se považuje za rovnocennou zkoušku zvláštní odborné způsobilosti
- 3) Územní samosprávný celek může zajišťovat činnosti stanovené prováděcím právním předpisem (§ 21) nebo řízení úředníků (§ 27) též prostřednictvím úředníků uvedených v odstavci 1.

Přechodná ustanovení

- Pokud došlo k porušení zákonem stanovených povinností vedoucího úředníka nebo vedoucího úřadu přede dnem nabytí účinnosti tohoto zákona, splnění důvodů pro odvolání vedoucího úředníka a vedoucího úřadu se posuzuje podle zákona č. 312/2002 Sb., ve znění účinném přede dnem nabytí účinnosti tohoto zákona.
- **Povinnost vykonat zkoušku vstupního vzdělávání nemají**
 - úředník vykonávající správní činnosti, pro jejichž výkon je předpokladem prokázání zvláštní odborné způsobilosti,
 - vedoucí úředník, který řídí úředníky vykonávající správní činnosti, pro jejichž výkon je předpokladem prokázání zvláštní odborné způsobilosti,
 - a vedoucí úřadu,**kterí**
 - a) ukončili vstupní vzdělávání podle § 19 odst. 3 zákona č. 312/2002 Sb., ve znění účinném přede dnem nabytí účinnosti tohoto zákona, nebo
 - b) se na ně nevztahovala povinnost absolvovat vstupní vzdělávání podle § 19 odst. 4 zákona č. 312/2002 Sb., ve znění účinném přede dnem nabytí účinnosti tohoto zákona, anebo
 - c) neměli povinnost účastnit se vstupního vzdělávání podle § 33 odst. 1 zákona č. 312/2002 Sb., ve znění účinném přede dnem nabytí účinnosti tohoto zákona.
- **Zvláštní část zvláštní odborné způsobilosti podle zákona č. 312/2002 Sb., ve znění účinném přede dnem nabytí účinnosti tohoto zákona, se považuje za zvláštní odbornou způsobilost podle zákona č. 312/2002 Sb., ve znění účinném ode dne nabytí účinnosti tohoto zákona.**
- Úředník, který prokázal zvláštní odbornou způsobilost podle § 21 odst. 4 písm. a) zákona č. 312/2002 Sb., ve znění účinném přede dnem nabytí účinnosti tohoto zákona, se po dobu trvání pracovního poměru k témuž územnímu samosprávnému celku považuje za úředníka s prokázanou zvláštní odbornou způsobilostí podle § 21 odst. 4 zákona č. 312/2002 Sb., ve znění účinném ode dne nabytí účinnosti tohoto zákona.

- Úředník, který má povinnost prokázat zvláštní odbornou způsobilost podle § 21 odst. 4 zákona č. 312/2002 Sb., ve znění účinném ode dne nabytí účinnosti tohoto zákona, a který přede dnem nabytí účinnosti tohoto zákona neprokázal zvláštní odbornou způsobilost podle § 21 odst. 4 písm. a) zákona č. 312/2002 Sb., ve znění účinném přede dnem nabytí účinnosti tohoto zákona, má povinnost prokázat zvláštní odbornou způsobilost do 18 měsíců ode dne nabytí účinnosti tohoto zákona.
- Osvědčení o uznání rovnocennosti vzdělání nebo jeho části vydaná podle § 34 zákona č. 312/2002 Sb., ve znění účinném přede dnem nabytí účinnosti tohoto zákona, zůstávají v platnosti.
- Řízení o vydání osvědčení o uznání rovnocennosti vzdělání nebo jeho části podle § 34 zákona č. 312/2002 Sb., ve znění účinném přede dnem nabytí účinnosti tohoto zákona, zahájená přede dnem nabytí účinnosti tohoto zákona se dokončí podle zákona č. 312/2002 Sb., ve znění účinném přede dnem nabytí účinnosti tohoto zákona.

B) Prohlubování kvalifikace dle zákona č. 262/2006 Sb.

- Zaměstnavatel pečuje o odborný rozvoj zaměstnanců, který zahrnuje zejména
 - a) zaškolení a zaučení (§ 228),
 - b) odbornou praxi absolventů škol (§ 229),
 - c) prohlubování kvalifikace (§ 230),
 - d) zvyšování kvalifikace (§ 231 - § 235).

Prohlubování kvalifikace

- 1) Prohlubováním kvalifikace se rozumí její průběžné doplňování, kterým se nemění její podstata a které umožňuje zaměstnanci výkon sjednané práce; za prohlubování kvalifikace se považuje též její udržování a obnovování.
- 2) Zaměstnanec je povinen prohlubovat si svoji kvalifikaci k výkonu sjednané práce. Zaměstnavatel je oprávněn uložit zaměstnanci účast na školení a studiu, nebo jiných formách přípravy k prohloubení jeho kvalifikace, popřípadě na zaměstnanci požadovat, aby prohlubování kvalifikace absolvoval i u jiné právnické nebo fyzické osoby.
- 3) Účast na školení nebo jiných formách přípravy anebo studiu za účelem prohloubení kvalifikace se považuje za výkon práce, za který přísluší zaměstnanci mzda nebo plat.
- 4) Náklady vynaložené na prohlubování kvalifikace je povinen hradit zaměstnavatel. Požaduje-li zaměstnanec, aby mohl absolvovat prohlubování kvalifikace ve finančně náročnější formě, může se na nákladech prohlubování kvalifikace podílet. Ustanovení odstavce 3 tím však není dotčeno.
- 5) Zvláštní právní předpisy¹¹⁰⁾ upravující prohlubování kvalifikace nejsou tímto zákonem dotčeny.

Zvyšování kvalifikace

- Zvýšením kvalifikace se rozumí změna hodnoty kvalifikace; zvýšením kvalifikace je též její získání nebo rozšíření.
- Zvyšováním kvalifikace je studium, vzdělávání, školení, nebo jiná forma přípravy k dosažení vyššího stupně vzdělání, jestliže jsou v souladu s potřebou zaměstnavatele.
- Nejsou-li dohodnuta nebo stanovena vyšší nebo další práva, přísluší zaměstnanci od zaměstnavatele při zvyšování kvalifikace pracovní volno s náhradou mzdy nebo platu ve výši průměrného výdělku
 - a) v nezbytně nutném rozsahu k účasti na vyučování, výuce nebo školení,
 - b) 2 pracovní dny na přípravu a vykonání každé zkoušky v rámci studia v programu uskutečňovaném vysokou školou nebo vyšší odbornou školou,
 - c) 5 pracovních dnů na přípravu a vykonání závěrečné zkoušky, maturitní zkoušky nebo absolutoria,
 - d) 10 pracovních dnů na vypracování a obhajobu absolventské práce, bakalářské práce, diplomové práce, disertační práce nebo písemné práce, kterou je zakončováno studium v programu celoživotního vzdělávání uskutečňovaném vysokou školou,
 - e) 40 pracovních dnů na přípravu a vykonání státní závěrečné zkoušky, státní rigorózní zkoušky v oblasti lékařství, veterinárního lékařství a hygieny a státní doktorské zkoušky.
- K účasti na přijímací zkoušce přísluší zaměstnanci pracovní volno v nezbytně nutném rozsahu.
- Za pracovní volno poskytnuté k vykonání přijímací zkoušky, opravné zkoušky, k účasti na promoci nebo obdobném ceremoniálu nepřisluší náhrada mzdy nebo platu.
- Zaměstnavatel sleduje průběh a výsledky zvyšování kvalifikace zaměstnance; poskytování pracovních úlev může zastavit, jen jestliže
 - a) zaměstnanec se stal dlouhodobě nezpůsobilým pro výkon práce, pro kterou si zvyšuje kvalifikaci,
 - b) zaměstnanec bez zavinění zaměstnavatele po delší dobu neplní bez vážného důvodu podstatné povinnosti při zvyšování kvalifikace.
- Uzavře-li zaměstnavatel se zaměstnancem v souvislosti se zvyšováním kvalifikace kvalifikační dohodu, je její součástí zejména závazek zaměstnavatele umožnit zaměstnanci zvýšení kvalifikace a závazek zaměstnance setrvat u zaměstnavatele v zaměstnání po sjednanou dobu, nejdéle však po dobu 5 let, nebo uhradit zaměstnavateli náklady spojené se zvýšením kvalifikace, které zaměstnavatel na zvýšení kvalifikace zaměstnance vynaložil, a to i tehdy, když zaměstnanec skončí pracovní poměr před zvýšením kvalifikace. Závazek zaměstnance k setrvání v zaměstnání začíná od zvýšení kvalifikace.
- Kvalifikační dohoda může být uzavřena také při prohlubování kvalifikace (§ 230), jestliže předpokládané náklady dosahují alespoň 75 000 Kč; v takovém případě nelze prohloubení kvalifikace zaměstnanci uložit.

Přehled použité literatury

- Zákon č. 312/2002 Sb., o úřednících územních samosprávných celků a o změně některých zákonů, a související vyhlášky
- Zákon č. 196/2024 Sb., kterým se mění zákon č. 312/2002 Sb., o úřednících územních samosprávných celků a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů, a další související zákony
- Zákon č. 262/2006 Sb., zákoník práce

Adresy kontakt:

www.institutpraha.cz

www.kr-karlovarsky.cz